

Kunnskapsdepartementet
Postboks 8119 Dep
0032 OSLO

Vår ref.: 200300124-78 STJ/- E: A00 &00
Deres ref.:

Lillehammer, 15. september 2006

Høring - rapport fra arbeidsgruppe med forslag om endringer i opplæringslovens bestemmelser om fag- og yrkesopplæringen

Oppland fylkeskommune sender med dette sine merknader til rapporten fra arbeidsgruppen som har foreslått endringer i opplæringslovens bestemmelser om fag- og yrkesopplæringen. Saken har vært til politisk behandling i fylkesutvalget i Oppland, som gjorde følgende vedtak:

- Fylkesutvalget mener det er viktig å styrke partene i arbeidslivets og yrkesopplæringsnemndens ansvar og rolle i fag- og yrkesopplæringen, og anser forslaget om å endre YNOs rolle til å dekke hele opplæringen i videregående opplæring som positivt.
- Fylkesutvalget mener arbeidsgruppens forslag om endringer i opplæringslovens bestemmelser om fag- og yrkesopplæringen legger et godt grunnlag for forenkling av regelverket.
- Forhold knyttet til opphør av lærekontrakt og arbeidskontrakt bør klargjøres.

Utskrift av saksprotokollen fra møtet i fylkesutvalget og høringsuttalelsen fra Oppland fylkeskommune følger som vedlegg til dette brevet

Med hilsen

Jørgen Skaug
fylkesopplæringssjef

Svein Thore Jensen
saksbehandler

Vedlegg: Utskrift saksprotokoll
Saksfremstilling med høringsuttalelse

Arkivsak 200300124
Arkivnr.
Saksbehandler Svein Thore jensen

Saksgang	Møtedato	Saknr
Fylkesutvalget	12.09.06	88/06
Yrkesopplæringsnemnda	04.09.06	17/06

**HØRING - RAPPORT FRA ARBEIDSGRUPPE MED FORSLAG OM ENDRINGE RI
OPPLÆRINGSLOVENS BESTEMMELSER OM FAG- OG YRKESOPPLÆRING**

Fylkesutvalget 12.09.06

Reidun Gravdahl (AP) fremmet forslag om at fylkesutvalget slutter seg til yrkesopplæringsnemndas's endringsvedtak:

"Oppland fylkeskommune slutter seg til innhold i høringsbrevet med følgende presiseringer:

1. Yrkesopplæringsnemnda mener det er viktig å styrke partene i arbeidslivets og yrkesopplæringsnemndens ansvar og rolle i fag- og yrkesopplæringen, og anser forslaget om å endre YNO's rolle til å dekke hele opplæringen i videregående opplæring som positivt.
2. Yrkesopplæringsnemnda mener arbeidsgruppens forslag om endringer i opplæringslovens bestemmelser om fag- og yrkesopplæringen legger et godt grunnlag for forenkling av regelverket.
3. Forhold knyttet til opphør av lærekontrakt og arbeidskontrakt bør klargjøres."

Votering:

Fylkesutvalget vedtok enstemmig å tiltre Yrkesopplæringsnemndas vedtak.

Fylkesutvalget fattet slikt enstemmig

V E D T A K

1. Fylkesutvalget mener det er viktig å styrke partene i arbeidslivets og yrkesopplæringsnemndens ansvar og rolle i fag- og yrkesopplæringen, og anser forslaget om å endre YNO's rolle til å dekke hele opplæringen i videregående opplæring som positivt.
2. Fylkesutvalget mener arbeidsgruppens forslag om endringer i opplæringslovens bestemmelser om fag- og yrkesopplæringen legger et godt grunnlag for forenkling av regelverket.
3. Forhold knyttet til opphør av lærekontrakt og arbeidskontrakt bør klargjøres.

Yrkesopplæringsnemnda v/ Kari Hølmo Holen og John Retzius foreslo følgende omformulering og tilleggspunkt:

”Oppland fylkeskommune slutter seg til innhold i høringsbrevet med følgende presiseringer:

1. Yrkesopplæringsnemnda mener det er viktig å styrke partene i arbeidslivets og yrkesopplæringsnemndens ansvar og rolle i fag- og yrkesopplæringen, og anser forslaget om å endre YNO's rolle til å dekke hele opplæringen i videregående opplæring som positivt.
2. Yrkesopplæringsnemnda mener arbeidsgruppens forslag om endringer i opplæringslovens bestemmelser om fag- og yrkesopplæringen legger et godt grunnlag for forenkling av regelverket.
3. Forhold knyttet til opphør av lærekontrakt og arbeidskontrakt bør klargjøres.”

Votering: Yrkesopplæringsnemnda sluttet seg enstemmig til foreslåtte endringer:

Yrkesopplæringsnemnda fattet slikt enstemmig:

V E D T A K

Oppland fylkeskommune slutter seg til innhold i høringsbrevet med følgende presiseringer:

1. Yrkesopplæringsnemnda mener det er viktig å styrke partene i arbeidslivets og yrkesopplæringsnemndens ansvar og rolle i fag- og yrkesopplæringen, og anser forslaget om å endre y-nemndas rolle til å dekke hele opplæringen i videregående opplæring som positivt.
2. Yrkesopplæringsnemnda mener arbeidsgruppens forslag om endringer i opplæringslovens bestemmelser om fag- og yrkesopplæringen legger et godt grunnlag for forenkling av regelverket.
3. Forhold knyttet til opphør av lærekontrakt og arbeidskontrakt bør klargjøres.

RETT UTSKRIFT:

DATO: 26. september 2006

Arkivsak-dok. 200300124-74
Arkivkode E: A00 &00
Saksbehandler Svein Thore Jensen

Saksgang	Møtedato	Sak nr.
Fylkesutvalget	12.09.2006	
Yrkesopplæringsnemnda	15.09.2006	

HØRING - RAPPORT FRA ARBEIDSGRUPPE MED FORSLAG OM ENDRINGER I OPPLÆRINGSLOVENS BESTEMMELSER OM FAG- OG YRKESOPPLÆRING

Forslag til

V E D T A K

1. Oppland fylkeskommune mener det er viktig å styrke partene i arbeidslivets og yrkesopplæringsnemndenes ansvar og rolle i fag- og yrkesopplæringen.
2. Oppland fylkeskommune mener arbeidsgruppens forslag om endringer i opplæringslovens bestemmelser om fag- og yrkesopplæringen legger et godt grunnlag for forenkling av regelverket.

Bernt M Tordhol
fylkesrådmann

Jørgen Skaug
fylkesopplæringssjef

Oppland fylkeskommune viser til høringsbrev (klikk [her](#)) fra Kunnskapsdepartementet av 15. mai 2006 med rapport (klikk [her](#)) fra arbeidsgruppe med forslag til endringer i opplæringslovens bestemmelser om fag- og yrkesopplæringen. Forslagene skal bidra til forenkling av bestemmelsene samt tydeliggjøre hvilke oppgaver partene i arbeidslivet skal ha i det offentlige opplæringssystemet regionalt, og hvordan partenes deltakelse skal organiseres.

Oppland fylkeskommune har lest rapporten fra arbeidsgruppen med stor interesse og merker seg det grundige og solide arbeidet som er gjort. Rapportens forslag legger et godt grunnlag for det videre arbeidet med endringer av opplæringslovens bestemmelser om fag- og yrkesopplæringen med særlig vektlegging på oppgaver og organisering av deltakelsen til partene i arbeidslivet i opplæringssystemet regionalt.

Det er viktig å merke seg endringene som har kommet på nasjonalt nivå der Rådet for fagopplæring i arbeidslivet (RFA) ble erstattet av Samarbeidsrådet for yrkesopplæring (SRY), som har fått en betydelig rådgivende funksjon før beslutninger om fag- og yrkesopplæring fattes både av administrativt og politisk nivå. De nye signalene der fag- og yrkesopplæring i sterkere grad enn tidligere betraktes som et helhetlig 4-årig opplæringsløp, betinger i sterkere grad enn tidligere et tett samspill mellom partene i arbeidslivet/yrkesopplæringsnemndene og utdanningsmyndighetene også på regionalt nivå.

Fylkeskommunens ansvar i forhold til fag- og yrkesopplæringen

Fylkeskommunens ansvar som skoleeier er beskrevet i opplæringsloven, deriblant ansvaret for å oppfylle retten til videregående opplæring til de som er bosatt i fylkeskommunen. Samtidig er også fylkeskommunen i loven pålagt å ha et forsvarlig system for vurdering av om kravene i lov og forskrift blir oppfylt. Det lovbestemte kravet om fylkeskommunenes egenkontroll og oppfølging av egen virksomhet kommer i tillegg til yrkesopplæringsnemnda lovpålagte hjemmel om å føre tilsyn med opplæringen som skjer i bedrift. I tillegg til dette har fylkesmannen et overordnet tilsynsansvar for at den videregående opplæringen er i tråd med lov og forskrift.

I Oppland fylkeskommune er det utarbeidet gode rutiner for vurdering av kvalitet og innhold i den videregående opplæring. I fag- og yrkesopplæringen er det utarbeidet et gjennomgående kvalitetssikringssystem til bruk både i forhold til den delen av opplæringen som er lagt til skole, og den delen av opplæringen som foregår i lærebedrift.

Arbeidsgruppen skriver i sin rapport at den ser det som hensiktsmessig at tilsynsbegrepet kun brukes om den lovlighetskontrollen som fylkesmannen utfører for å kontrollere at kommunenes og fylkeskommunenes virksomhet er i tråd med lover og forskrifter. Videre mener arbeidsgruppen at den kontrollen som i dag gjøres i forhold til bedrifter fra fylkeskommunens side, ikke benevnes som tilsyn, men heller som oppfølging og veiledning som inngår i fylkeskommunens arbeid med kvalitetssystemer. Gruppen foreslår videre at ansvaret for veiledningen og oppfølgingen skal overfor lærebedriftene ligge hos fylkeskommunen, og ikke hos yrkesopplæringsnemndene, slik som i dag. Begrunnelsen for å samle ansvaret og ikke dele det mellom fylkeskommunen og yrkesopplæringsnemnda, er forenkling og at det blir mer oversiktlig for brukerne når ansvaret er samlet i en instans. Arbeidsgruppa understreker imidlertid at det er viktig at yrkesopplæringsnemndene deltar aktivt i planleggingen av kvalitetssystemene og bidrar til utforming av prinsipper og rammer for veiledningen, samt at fylkeskommunen rapporterer til yrkesopplæringsnemndene om det som fremkommer av oppfølging og veiledning av den opplæringen som foregår i lærebedriftene. Det er i denne sammenheng nødvendig å påpeke følgende: Når begrepet tilsyn

ble brukt som en del av fylkeskommunens lovpålagte forpliktelse, understreket det fylkeskommunens ansvar for å stille krav til krav til lærebedriftene, dersom det var forhold som burde utbedres. Fylkeskommunen har fortsatt ansvaret for å følge opp og gi tilbakemeldinger til lærebedriftene dersom opplæringsmessige forhold bør forbedres. Oppland fylkeskommune er opptatt av at kvalitetsarbeidet som fylkeskommunen gjennomfører ikke må svekkes, og ønsker av den grunn å kommentere nettopp dette.

I Oppland fylkeskommune er det over tid utarbeidet gode rutiner for vurdering av kvalitet og innhold i den videregående opplæring. I fag- og yrkesopplæringen er det utarbeidet et gjennomgående kvalitetssikringssystem til bruk både i forhold til den delen av opplæringen som er lagt til skole, og den delen av opplæringen som foregår i lærebedrift. En viktig del av kvalitetssikringen i Oppland er bl.a. tilsynsbesøk i lærebedriftene, samt kompetansehevingstiltak rettet mot faglige ledere og instruktører i lærebedriftene. Det er viktig at det er klare og forutsigbare rammer for ansvarsfordelingen av kvalitetssikringen av fag- og yrkesopplæringen. Oppland fylkeskommune mener av den grunn at det vil være fornuftig å samle dette ansvaret hos fylkeskommunene og ikke splitte ansvaret opp mellom fylkeskommunene og yrkesopplæringsnemndene. Samtidig er det viktig at yrkesopplæringsnemndene involveres aktivt i det kvalitetsarbeidet som foregår i fylkeskommunen gjennom innspill til rammer og rutiner for kvalitetssikringsarbeidet samt evaluering av gjennomførte tiltak.

Oppland fylkeskommune merker seg at arbeidsgruppen vil forbeholde tilsynsbegrepet til fylkesmannens legalitetskontroll. Oppland fylkeskommune har ingen innvendinger til dette, men mener det er viktig å understreke at lovens bestemmelser ikke må svekke fylkeskommunens rolle i å føre kontroll med egen virksomhet.

Samarbeidet mellom arbeidslivet og fylkeskommunen

I Norge er det lange tradisjoner for samarbeid mellom partene i arbeidslivet og utdanningsmyndighetene om fag- og yrkesopplæring. Regionalt er dette samarbeidet først og fremst forankret i yrkesopplæringsnemndene.

Arbeidsgruppa understreker den store betydningen av samarbeidet mellom partene i arbeidslivet og det store omfanget og den høye kvaliteten på fag- og yrkesopplæringen i Norge sammenliknet med mange andre land. Regionalt gjør yrkesopplæringsnemndene en stor innsats for å øke antall lærebedrifter som tar inn lærlinger og lære kandidater, samt sikrer at gode kvalitetssystemer er på plass som igjen gir høy standard på opplæringen.

Oppland fylkeskommune mener det er viktig at endringene i opplæringsloven støtter opp under det viktige arbeidet som gjøres i yrkesopplæringsnemndene og at arbeidsdelingen mellom fylkeskommunen og yrkesopplæringsnemnden blir funksjonell og til det beste for brukerne. I det videre lovarbeidet er det viktig å styrke yrkesopplæringsnemndene og tydeliggjøre deres ansvar og rolle i fag- og yrkesopplæringen. I de forslagene som arbeidsgruppen har fremmet, mener Oppland fylkeskommune tydeliggjøringen og ansvarsfordelingen er blitt klarere. Det vil kunne legge et enda bedre grunnlag for det viktige samarbeid mellom partene i arbeidslivet og fylkeskommunene.

Lærebedriftene

Etter opplæringsloven kan enkeltbedrifter, offentlige etater eller institusjoner samt opplæringskontor eller opplæringsringer godkjennes som lærebedrift. Opplæringskontor og opplæringsringer er ulike former for samarbeidstiltak for bedrifter som samarbeider om

opplæring av lærlinger. I opplæringskontor skrives lærekontrakten direkte med opplæringskontoret, som da er den juridiske ansvarlige enhet på vegne av sine medlemsbedrifter. I opplæringsringer skrives lærekontrakten direkte med lærebedriften der lærlingen har hoveddelen av opplæringen, og bedriften er den juridisk ansvarlige for opplæringen. Disse nyansene fører i realiteten til at Oppland fylkeskommune har ulikt syn på arbeidsgruppens forslag i forhold til opplæringskontor og opplæringsringer.

Bedriftene må være godkjente av en yrkesopplæringsnemnd for å kunne virke som lærebedrifter for lærlinger eller lære kandidater. For at bedriftene skal bli godkjent som lærebedrift, må de enten alene eller sammen med andre bedrifter kunne tilby opplæring som samsvarer med læreplanene. For å bli godkjent etter dagens regler må opplæringskontorene ha vedtekter som fastsetter pliktene til de samarbeidende bedriftene, mens opplæringsringene må ha en avtale som fastsetter pliktene til de samarbeidende bedriftene. Det er videre et vilkår for godkjenningen at bedriftene har en faglig kvalifisert person (faglig leder) som har ansvaret for opplæringen i bedriften og fører tilsyn.

Arbeidsgruppen mener det er viktig og hensiktsmessig at det i lovverket tydeliggjøres at lærebedriften må vise at den enten alene eller sammen med andre vil oppfylle alle delene i læreplanen i faget. Videre mener arbeidsgruppen at det ikke skal stilles andre krav til de bedriftene som inngår i et opplæringskontor eller en opplæringsring enn til de bedriftene som alene godkjennes som lærebedrift.

Oppland fylkeskommune mener det er viktig at opplæringsloven blir tydeligere i forhold til hva som kreves for å bli godkjent som lærebedrift. Samtidig mener Oppland fylkeskommune at yrkesopplæringsnemndenes godkjenning av opplæringskontor må kunne gis uten at den enkelte medlemsbedrift i kontoret skal godkjennes. Her bør kriteriene for godkjenning utover det som framgår av opplæringslova fastsettes av fylkeskommunen etter uttalelse fra yrkesopplæringsnemndene. Dette må ses i sammenheng med arbeidsgruppens forslag på s 42, femte strekpunkt i rapporten om at opplæringskontor må ha bestemmelser om samarbeidet mellom kontoret og medlemsbedriftene og at opplæringsringer må ha bestemmelser om samarbeidet mellom medlemsbedriftene. Bestemmelsen skal vise hva den enkelte bedrift skal gi av opplæring og inneholde bestemmelser om fordeling av tilskuddet til opplæringen. Videre må dette ses i sammenheng med det sjette strekpunktet på samme side i rapporten der det heter at det skal gis melding til fylkeskommunen om forandringer som kan utløse grunnlag for å foreta en ny vurdering av godkjenningen av opplæringskontoret som godkjent lærebedrift.

I forslag til ny lovtekst i § 4-3 *Godkjenning av lærebedrift* heter det:

”Lærebedrifta må vere fagleg vurdert av y-nemnda før fylkeskommunen kan godkjenne bedrifta. Fylkeskommunen skal leggje avgjerende vekt på y-nemndas faglege vurdering før endeleg vedtak fattast.”

Fra Oppland fylkeskommunes side er det viktig å presisere at det med begrepet ”lærebedrifta” her forstås enkeltbedrifter og opplæringskontor. Å stille krav til at y-nemnda skal gi en faglig vurdering av hver enkelt medlemsbedrift som inngår i et opplæringskontor vil ikke gi en forenkling av lovverket. Oppland fylkeskommune mener at den kvalitetsmessige oppfølgingen av opplæringskontorets og dets medlemsbedrifter kan ivaretas uten denne endringen i lovverket.

Når det gjelder opplæringsringene og godkjenning av disse, følger Oppland fylkeskommune arbeidsgruppens forslag. Det er forskjell på opplæringskontorer og opplæringsringer, i og med

at ringene består av enkeltbedrifter som hver for seg er godkjente lærebedrifter, mens opplæringskontoret består av medlemsbedrifter som samarbeider om opplæringen.

Arbeidsgruppen foreslår også å tydeliggjøre ansvaret og rollen til faglig leder og instruktør i bedriften. I forslaget fra arbeidsgruppen presiseres det at lærebedriften kan ha flere faglige ledere og at kravet om instruktør ved hver enkelt bedrift som driver opplæring, blir lovfestet. Dette støtter Oppland fylkeskommune, som også gir sin tilslutning til at faglig leder og instruktør kan være en og samme person.

Prøvenemnder

Arbeidsgruppa foreslår i ny § 4-8, femte ledd følgende:

”Fylkeskommunen nemner opp, etter forslag frå yrkesopplæringsnemnda, ei eller om nødvendig fleire prøvenemnder for dei faga det er prøveandidatar i. Fylkeskommunen kan eventuelt nemne opp prøvenemnder i samarbeid med andre fylkeskommunar.”

Oppland fylkeskommune foreslår denne lovteksten endres til at fylkeskommunen oppnevner prøvenemnder etter fastsatte retningslinjer fra yrkesopplæringsnemnda og etter forslag fra partene i arbeidslivet og yrkesopplæringsnemnda.

Konklusjon

Oppland fylkeskommune mener den nedsatte arbeidsgruppen har gjort et grundig og godt forarbeid til endringer av opplæringslovens bestemmelser om fag- og yrkesopplæringen. Det er særlig viktig at endringene legger grunnlaget for en styrking av yrkesopplæringsnemndenes arbeid og rolle i fylkene. Gjennom en styrking av det regionale partssamarbeidet legges også grunnlaget for en styrking av rammebetingelsene for en helhetlig, robust og framtidrettet fag- og yrkesopplæring.